

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **A. P. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 28. októbra 2010 o sťažnostiach obvinených A. P., V. L., Y. N. a M. O. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 21. októbra 2010, sp. zn. Tp 35/2010, rozhodol

t a k t o :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. **z r u š u j e s a** napadnuté uznesenie vo vzťahu k obvinenému A. P., nar. X., v celom rozsahu.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. sa u obvineného A. P. **p r e d l Ź u j e** lehota trvania väzby **do 12. apríla 2011**, pričom podľa § 79 ods. 2 Tr. por. sa naďalej ponecháva vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. písomný sľub a dohľad probačného a mediačného úradníka sa u obvineného A. P. **n e p r i j í m a**.

Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. ponuka peňažnej záruky sa u obvineného A. P. **n e p r i j í m a**.

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených V. L., Y. N. a M. O. **s a z a m i e t a j ú**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, (ďalej len sudca) uznesením z 21. októbra 2010, sp. zn. Tp 35/2010,

okrem iného podľa § 76 ods. 3 Tr. por. predĺžil obvineným A. P., V. L., Y. N. a M. O. lehotu trvania väzby do 12. apríla 2011.

Súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. sudca neprijal písomný sľub a dohľad probačného a mediačného úradníka u obvinených A. P., V. L., Y. N. a M. O. a rovnako tak podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal peňažnú záruku u obvinených A. P. a M. O.

Svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil tým, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré sú obvinení trestne stíhaní, boli spáchané, majú znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že tieto spáchali obvinení, pričom dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., ako boli deklarované v uznesení o vzatí do väzby, aj po doplnení dokazovania naďalej trvajú. Podľa sudcu pre prípravné konanie naďalej existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinení ujdú alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, pretože im hrozí vysoký trest. Podľa názoru sudcu pritom výška trestu nie je jediným faktorom odôvodňujúcim väzobné stíhanie z dôvodu tzv. útekovej väzby. V tejto súvislosti podľa neho je potrebné zdôrazniť, že v posudzovanej trestnej veci ide o sofistikovanú trestnú činnosť, kde zisky z uvedenej trestnej činnosti vytvárajú finančné zázemie, ktoré s poukazom na štátnu príslušnosť obvinených okrem A. P. zakladajú reálnu obavu z možného úteku obvinených. Pokiaľ sa týka obvineného A. P. sudca dospel k záveru, že aj keď je štátnym občanom Slovenskej republiky existuje s poukazom na jeho postavenie v tejto zločineckej skupine obava z jeho úteku. Čo sa týka tzv. preventívnej väzby sudca svoje rozhodnutie o obave z pokračovania v trestnej činnosti obvinenými odôvodnil s tým, že uvedená trestná činnosť bola páchaná po dobu niekoľkých rokov a slúžila na získanie finančných prostriedkov u všetkých obvinených.

Neprijatie návrhu nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, peňažnej záruky a písomného sľubu v podstate odôvodnil tým, že obvinení sú trestne stíhaní pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmov z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. (s výnimkou obvineného M. O.) v súbehu so zločinom založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., pokračovacím zločinom prevádzactva podľa § 356 Tr. zák. a zločinom obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. (obvinení V. L. a Y. N.). Vzhľadom na závažnosť trestnej činnosti, nahradenie väzby uvedenými inštitútmi by nespĺnilo dôvody ich väzobného stíhania. Zároveň konštatoval, že sa nejedná o tak výnimočný prípad, ktorý by odôvodňoval prijatie peňažnej záruky.

Pokiaľ ide o dôvody predĺženia lehoty trvania väzby sudca argumentoval tým, že v posudzovanej veci ide o pomerne rozsiahlu trestnú činnosť, ktorú s poukazom na obťažnosť veci nebolo možné z objektívnych dôvodov skončiť do uplynutia základnej lehoty trvania väzby, pričom prepustením obvinených na slobodu hrozí, že ich útekom alebo pokračovaním v trestnej činnosti by došlo k zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného konania. Z vyššie uvedených dôvodov preto predĺžil obvineným lehotu trvania väzby, avšak na rozdiel od návrhu prokurátora, len do apríla 2011.

Proti tomuto uzneseniu v tejto časti podali v zákonom stanovenej lehote obvinení A. P., V. L., Y. N. a M. O. sťažnosť, ktorú odôvodnili osobitným podaním prostredníctvom svojich obhajcov iba obvinení A. P. a M. O. Odôvodnenie sťažnosti obvinených V. L. a Y. N. bolo doručené nadriadenému súdu až po rozhodnutí o podaných sťažnostiach, z ktorého dôvodu nebolo k tejto argumentácii týchto obvinených vôbec prihliadnuté.

Obvinený A. P. v dôvodoch svojej sťažnosti uviedol, že napadnuté uznesenie je povrchné, skreslené, vedené len obyčajným formalizmom. Takéto rozhodnutie je v rozpore s ústavným poriadkom Slovenskej republiky, pretože nespĺňa materiálne nároky stanovené v Trestnom poriadku, čím je eliminovaná záruka ochrany proti ľubovôli. Poukazoval na skutočnosť, že väzba obvineného, ktorému hrozí vysoký trest je odôvodnená v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. iba za predpokladu zistenia niektorej ďalšej skutočnosti, ktorá v súvislosti s predpokladanou citelňou sankciou obavu z úteku odôvodňuje. V jeho prípade nemožno ničím konkrétnym ustáliť obavu, že by ušiel alebo sa skrýval. Takáto obava nie je ničím podložená. Je štátnym občanom Slovenskej republiky, žije tu od svojich jedenástich rokov, absolvoval tu nielen stredoškolské, ale aj vysokoškolské štúdium na právnickej fakulte. Jeho totožnosť je známa, adresa jeho trvalého bydliska v B. je orgánom činným v trestnom konaní taktiež známa. Má stále zamestnanie, nakoľko je advokátom riadne zapísaným v Slovenskej advokátskej komore. Má tu rodinu a v žiadnom prípade mu nemôže byť na ujmu to, že jeho rodiskom je R. Do kontaktu s Ukrajincami sa dostával rovnako ako s inými klientmi zo Slovenska, ako aj iných štátov sveta, a to výlučne v súvislosti s výkonom jeho povolania. Nemá dôvod vyhýbať sa trestnému stíhaniu, pretože má záujem na riadnom prešetrení celej veci. Nakoľko žiadnu trestnú činnosť, ktorá sa mu kladie za vinu nespáchal, nemá v akej trestnej činnosti pokračovať. Ani z doslovných prepisov telefonických hovorov nemožno vyvodzovať protiprávne konanie. Žiadny dôkaz nevyvracia jeho obranu, preto navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a jeho väzbu nepredĺžil.

Alternatívne navrhol prijať peňažnú záruku i písomný sľub, resp. nariadiť dohľad probačného a mediačného úradníka a prepustiť ho na slobodu.

Obvinený M. O. v dôvodoch svojej sťažnosti naďalej trvá na tom, že žiadnej trestnej činnosti sa nedopustil, preto nie je dôvod na jeho väzbu. Skutočnosť, že sa narodil na území iného štátu, nemôže byť dôvodom na jeho väzobné stíhanie. Miesto svojho narodenia si nevybral, jeho rodina ako aj zázemie je tu na Slovensku, pričom si plní svoje povinnosti aj voči materskej krajine, ktorá sa pripojila k ponuke peňažnej záruky jeho ženy. Rovnako podľa jeho názoru neexistuje žiadna obava, že by v trestnej činnosti pokračoval, pričom v tejto súvislosti argumentoval tým, že sídlo jeho obchodnej spoločnosti sa nachádza v obvode Daňového úradu Bratislava IV, kde si riadne plnil svoje daňové povinnosti, o čom svedčia pripojené daňové doklady. Napokon napadnutému uzneseniu vyčítal jeho arbitrárnosť ako aj minimálny rozsah jeho odôvodnenia.

Navrhol preto napadnuté uznesenie zrušiť a jeho väzbu nepredĺžiť. Alternatívne navrhol prijať peňažnú záruku, písomný sľub, resp. nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, na podklade riadne a včas podaných sťažností oprávnenými osobami, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosti, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosti obvinených V. L., Y. N. a M. O. nie sú dôvodné. Dôvodná bola iba sťažnosť obvineného A. P. v časti, v ktorej namietal ďalšie trvanie dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po postupe nariadenom citovaným ustanovením z predloženého spisového materiálu zistil, že obvinení sú trestne stíhaní na základe uznesenia vyšetrovateľa Policajného zboru Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii Stred, odbor operatívnej činnosti a vyšetrovania Banská Bystrica z 12. apríla 2010 pod č. UHCP-20/NJ-S-2009, zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a zločinu prevádzactva podľa § 356 Tr. zák. (všetci štyria), obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. (A. P., V. L., Y. N.) a zločinu obchodovania s ľuďmi podľa § 179 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. (V. L. a Y. N.), ktorej

trestnej činnosti sa mali všetci štyria dopustiť na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení (č. 1. 2 - 26/zv.č.1). Do väzby boli vzatí na základe návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 14. apríla 2010, sp. zn. Tp 35/2010, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2010, sp. zn. 2 Tost 11/2010, všetci štyria z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., pričom väzba u všetkých obvinených začala plynúť 12. apríla 2010.

V posudzovanej veci treba súhlasiť s názorom sudcu pre prípravné konanie, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. u obvinených V. L., Y. N. a M. O. naďalej trvajú. Od ostatného rozhodovania o väzbe obvinených najvyšším súdom nedošlo na ich strane k žiadnym podstatným zmenám. Najvyšší súd pripomína, že väzbu je potrebné chápať ako zaisťovací inštitút, slúžiaci k tomu, aby sa dosiahol účel trestného konania. Preto je prirodzené, že rozhodovanie o väzbe je vedené vždy v rovine pravdepodobnosti (a nie istoty) ohľadne následkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený držaný vo väzbe, za súčasného zistenia, že doposiaľ získané skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky stíhaného trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že daný trestný čin spáchal práve obvinený. Trestné stíhanie obvinených je v úvodnom štádiu, pričom vo veci je potrebné vykonať celý rad ďalších dôkazov. Napriek tomu doposiaľ získané dôkazy nasvedčujú tomu, že obvinení sú dôvodne podozriví zo spáchania závažnej trestnej činnosti, za ktorú im v prípade uznania viny hrozí pomerne vysoký trest odňatia slobody. Toto podozrenie nerozptýlili ani dôkazy zadovážené už počas výkonu ich väzby. Práve naopak zadovážené dôkazy najmä prepisy telefonických hovorov (zv. č. 8, 9) a výpovede svedkov M. C., T. I., Y. G., A. M., V. S. a rovnako tak svedkov Ž., H., B. a M. ako aj zabezpečené početné listinné dôkazy len zvyrazňujú dôvodnosť ich trestného stíhania.

K výhradám obvinených, že sudca pre prípravné konanie neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ich väzbu, považuje najvyšší súd za potrebné obvineným pripomenúť, že Trestný poriadok nikde nedefinuje pojem „konkrétne skutočnosti“. Pre obsah tohto pojmu nemôžu byť stanovené ani žiadne nemenné kritériá. Vždy je potrebné vychádzať z konkrétnej veci, osoby obvineného, jeho osobných pomerov. V posudzovanej veci tieto konkrétne skutočnosti vyplývajú práve z povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá

mala byť páchaná plánovite a organizovane po dobu skoro piatich rokov a mali z nej plynúť vysoké finančné zisky.

Taktiež hrozí obava, že pri pobyte na slobode budú obvinení pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Reálnosť tejto obavy vyplýva z toho, že trestná činnosť obvinených nespočívala len v nejakom náhodnom či ojedinelom konaní, ale obvinení v nej pokračovali po dobu niekoľkých rokov a primárne bola zameraná na získavanie finančných prostriedkov, a tým je daný dôvod väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u oboch obvinených. Tento záver platí aj vo vzťahu k obvinenému A. P. V tomto smere neobstojí jeho argumentácia, že pre vyššie uvedené osoby iba poskytoval právne služby, práve naopak, zabezpečené dôkazy svedčia pre záver, že na tejto trestnej činnosti aktívne participoval, vid' výpovede vyššie uvedených svedkov (zakladanie fiktívnych účtov v T. s cieľom deklarovania hotovosti pre udelenie víza) a prepisy telefonických hovorov.

Za dôvodnú považoval sťažnosť obvineného A. P. v tej časti, v ktorej namietal ďalšie trvanie tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Na rozdiel od ostatných obvinených, u ktorých okrem hrozby vysokého trestu treba vziať do úvahy aj ich rodinné a materiálne prepojenie na materskú krajinu, ktoré okolnosti vo svojom súhrne odôvodňujú reálnu obavu z ich možného úteku, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, u obvineného A. P. tento dôvod väzby vzhľadom na štádium konania pominul, keďže len hrozba vysokým trestom takúto obavu sama o sebe odôvodňovať nemôže.

Čo sa týka nahradenia väzby iným opatrením – písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., peňažnou zárukou podľa § 81 ods. 1 Tr. por. alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por., najvyšší súd pripomína, že hoci má orgán rozhodujúci o väzbe obvineného povinnosť zvažovať možnosť nahradenia väzby iným vyššie citovaným opatrením, je prijatie navrhovaného opatrenia nahradzujúceho väzbu iba fakultatívne. Pre aplikáciu niektorého z uvedených opatrení nahradzujúcich väzbu nestačí, aby obvinený splnil predpísané podmienky (písomný sľub, peňažnú záruku), ale príslušné opatrenie musí byť vzhľadom na povahu trestnej činnosti, jej závažnosť a osobu obvineného v posudzovanej veci, dostatočným k tomu, aby sa dosiahol účel väzby. Pritom uvedené opatrenia možno použiť iba ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. V tomto štádiu konania považuje aj najvyšší súd uvedené opatrenia za nedostatočné na dosiahnutie účelu väzby.

Čo sa týka výroku napadnutého uznesenia o predĺžení lehoty trvania väzby u obvinených A. P., V. L., Y. N. a M. O. Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že boli splnené všetky formálne podmienky uvedené v § 76 ods. 2 Tr. por. na to, aby sudca pre prípravné konanie mohol o tomto návrhu konať a rozhodnúť. Rovnako tak boli splnené všetky materiálne podmienky uvedené v § 76 ods. 3 Tr. por. na predĺženie lehoty trvania väzby do 12. apríla 2011, ktorú lehotu vzhľadom na povahu úkonov, ktoré vo veci je potrebné ešte vykonať, možno považovať za primeranú, keďže dôvody tzv. útekovej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. u obvinených V. L., Y. N. a M. O. a u obvineného A. P. dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. naďalej trvajú a vzhľadom na obťažnosť veci (obvinení sú stíhaní pre obzvlášť závažnú úmyselnú trestnú činnosť násilnej povahy, ktorej sa mali dopustiť v dlhšom časovom úseku viacerými skutkami, pričom vyšetrovací spis t. č. má viac ako 13 zväzkov a okolo 5 500 strán) nebolo možné skončiť trestné stíhanie v základnej lehote trvania väzby, pričom prepustením obvinených na slobodu hrozí, že by sa ich skrývaním, resp. útekom a ich pokračovaním v trestnej činnosti zmaril, resp. podstatne sťažil účel trestného konania.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky o podaných sťažnostiach obvinených A. P., V. L., Y. N. a M. O. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová